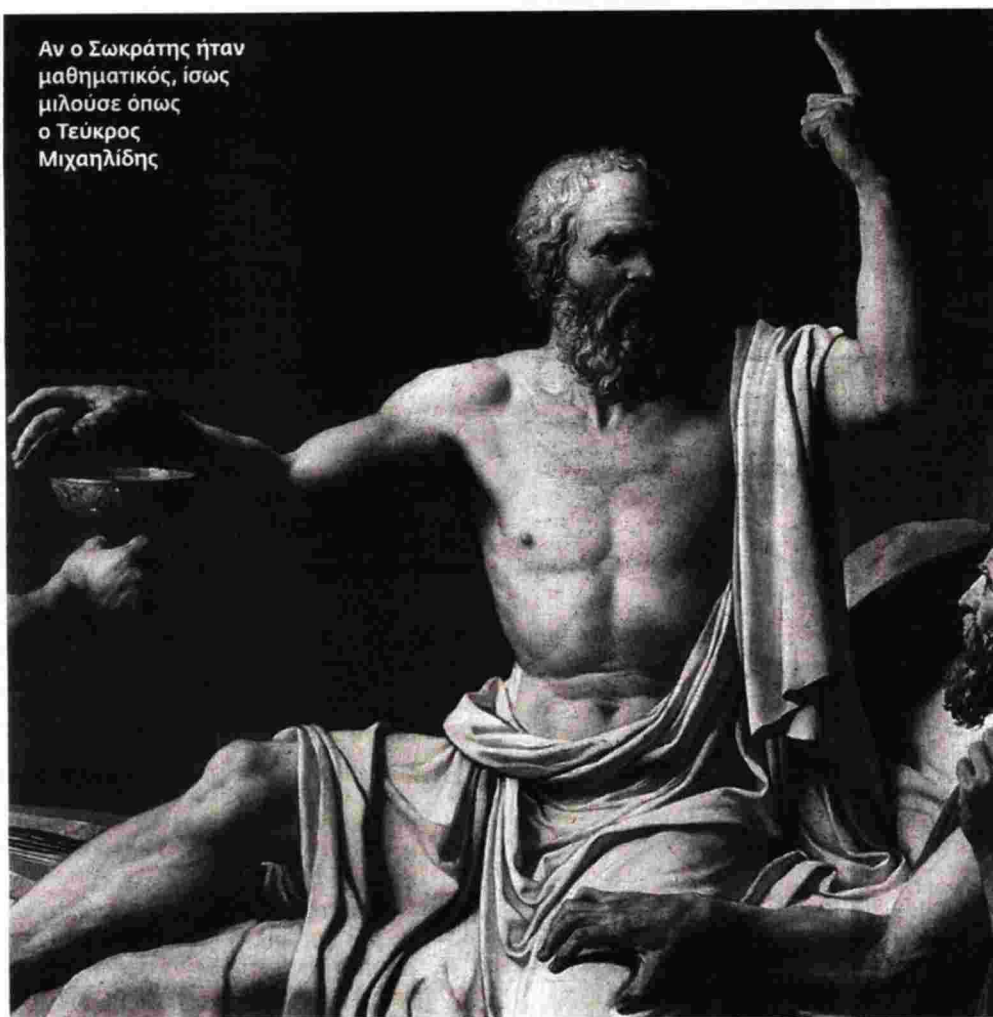

Αν ο Σωκράτης ήταν μαθηματικός, ίσως μιλούσε όπως ο Τεύκρος Μιχαηλίδης

Μαθηματικά, ω Σώκρατες!

Υπάρχουν πολλοί τρόποι να διδάξεις μαθηματικά. Αυτό το ξέρει καλά ο Τεύκρος Μιχαηλίδης τόσο από την πολύχρονη εμπειρία του ως μαθηματικού όσο και από τα δεκάδες βιβλία μαθηματικών που έχει μεταφράσει ή γράψει ο ίδιος. Βέβαια έχει μεγάλη διαφορά το να διδάσκεις μαθηματικά διά ζώσης – προσαρμοζόμενος κάθε στιγμή κατάλληλα στον ψυχισμό των μαθητών σου – από το να γράφεις ένα βιβλίο «στον άγνωστο μαθητή», με την προσδοκία να κρατήσεις ζωντανό το ενδιαφέρον του όποτε, όπου και όποιος κι αν είναι αυτός που θα σε διαβάσει. Ευνόητα λοιπόν περίμενα με μεγάλο ενδιαφέρον να δω «ποιον τρόπο διάλεξε» ο αγαπητός συγγραφέας για να μιλήσει στον υποψήφιο αναγνώστη-μαθητή του.

Με το διάβασμα της πρώτης παραγράφου ένιωσα την λόγω εξωφύλλου υποψία μου να επιβεβαιώνεται: το «Μιλώντας στην Άννα...» παρέπεμπε αμέσως στο «Η Αλίκη στη Χώρα των Θαυμάτων». «Ωραία λοιπόν διάλεξε να τα πει σαν παραμύθι» σκέφτηκα. Με το που διάβηκα όμως τη δεύτερη, την τρίτη σελίδα κατάλαβα ότι δεν είχε ξεφύγει από το τραγούδι των εκπαιδευτικών σειρήνων: η Σωκράτειος μέθοδος, αυτή η ανυπέροχη ανά τους αιώνες μέθοδος διδασκαλίας δι' εκμαιοτικών ερωταποκρίσεων, ήταν η πραγματική επιλογή του.

Φανταστείτε λοιπόν έναν γέρο μαθηματικό που συναντά στις διακοπές ένα δεκάχρονο κοριτσάκι γεμάτο περιέργεια, την Άννα. Και πείτε ότι η Άννα ρωτάει αυθάδικα τον γέρο γείτονά της «Τι κάνεις;». «Μετράω» της απαντάει εκείνος. «Τι μετράς;». Της δείχνει ότι μετράει τους στήμονες ενός πλιστρόπιου. «Κι εσένα τι σε νοιάζει;» τον ξαναρωτάει εκείνη.

Κάπως έτσι, με την κάθε απάντηση να προσφέρει δόλωμα για νέα ερώτηση, ο γερο-μαθηματικός (βλ. συγγραφέας) ξεμυαλίζει την Άννούλα (βλ. αναγνώστη/αναγνώστρια) και την παρασέρνει στο ατέρμονο δάσος των μαθηματικών, με τον μαγικό αυλό του να παίζει πυθαγόρειες αρμονίες.

Μέρα με τη μέρα, καλοκαίρι παρά καλοκαίρι, η Άννούλα μεγαλώνει μαθαίνοντας τα μαθηματικά έτσι όπως δεν θα προλάβαινε να της τα πει κανένας δάσκαλος στο σχολείο. Ο γερο-καθηγητής της μιλάει όποτε αυτή θέλει και της απαντάει σε ό,τι αυτή ρωτάει, χωρίς να την κάνει να νιώσει πως τη σπρώχνει να ανεβεί τα σκαλοπάτια γνώσης που ανεβαίνει: από τη φύση των αριθμών και

τους αριθμούς της φύσης στα τερτίπια της ασυμμετρίας, από τα σχήματα με χάρακα και διαβήτη στις κωνικές τομές, από τις καρτεσιανές συντεταγμένες στους αρνητικούς αριθμούς, από το μέτρο της άπειρης άμμου ως τα εξαντλητικά πολύγωνα του Αρχιμήδη, από τα μαθηματικά της φυσικής ως και τους πρώτους αριθμούς και την κρυπτογραφία... Και όλα αυτά με μια περίτεχνα ξεκούραστη αφήγηση, που παρεμβάλλει σαν παραμύθια τις πραγματικές ιστορίες των γιγάντων που δόμησαν τα μαθηματικά. Και κάπου εκεί – έπειτα από 11 μαγευτικά κεφάλαια 165 σελίδων – οι καλοκαιρινοί «σωκράτειοι περίπατοι» με την Άννούλα τελειώνουν, καθώς έχει γίνει πια Άννα και ετοιμάζεται για τις εισαγωγικές εξετάσεις στο πανεπιστήμιο. Ωστόσο ο συγγραφέας έχει κρατήσει

μια έκπληξη, ένα εύρημα αρκούντως απαραίτητο, για να μας χαρίσει μια εποδό με μαθηματική διαπασών: η τελειόφοιτη πλέον Άννα του στέλνει μια επιστολή από το Παρίσι. Δεν πρόκειται να σας πω τι του γράφει και τι της απαντά· θα πω μόνον ότι έτσι θα άξιζε να αποχωρίζονται όλα τα παιδιά τους δασκάλους τους – σαν να απευθύνονται στους πραγματικούς πνευματικούς πατέρες τους.

Μην επιμένετε επίσης να σας πω άλλες λεπτομέρειες για το συγγραφικό ύφος, τη γλαφυρότητα της γλώσσας, την ποιότητα της εκτύπωσης, τα γραφικά και τα σχήματα του βιβλίου... δεν προλαβαίνω: τρέχω να δώσω αυτό το βιβλίο να το διαβάσει η κόρη μου!

ΤΑΣΟΣ ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ
a.kafantaris@gmail.com

ΤΕΥΚΡΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ
Μιλώντας στην Άννα για τα μαθηματικά
Εκδόσεις Πατάκη,
2014, σελ. 200,
τιμή 10 ευρώ

